

46 omnino temporales sint, vendi possunt, ac pecunia aestimari; Gloss. in cap. cum pridem, de pactis, Sanch. & alii proximè adducti, præsertim Suarez videndus dist. cap. 34. per tot. ubi sub n. 6. D. Covarr. increpat, eo quod Abbatem allegat in presenti, pro opinione Cajetani; cum contrarium rectè intellectus sentiat, ut ex verbis ipsius apertè demonstrat. Sed in permutatione beneficiorum, licet Episcopo ex officio, pacto cessante, pensionem constituere super magis pingue, ut æqualitas inter permutantes seruetur, quod onus non transibit ultra personam ipsius permutantis, Ancharranus, conf. 279. Navarr. conf. 43. nu. 4. tit. de simon. Gonç. ad reg. 8. Cellular. gloss. 14. nu. 38. August. Barbof. de potest. Episcop. alleg. 69. n. 14.

65 Nec pro Cajetano facit cap. ad quest. 6. de rev. perm. cui rectè D. Covarr. satisfacit, & ante ipsum Panormitanus ibi: Pecunia enim fuit data, quoniam Ecclesiæ permutarunt bona propria, quæ spiritualia non sunt, quarum altera plures, aut meliores possessiones habebat; qui excessus sine vitio simoniæ potuit pretio compensari. In permutatione autem beneficiorum, est temporale intuitu fructuum præferitur, ipse titulus, cujus ratione illi debentur est, qui comparatur, & cum spiritualis sit, simoniæ labem incurri non dubitatur, nec fructus à titulo possunt separari.

Ibi: Nec vidit unquam.

66 An in locatione fructuum beneficiorum locus sit remedio d. l. 2. docent Padilla ibi à n. 15. & Gutierrez. quest. canonic. lib. 1. cap. 39. n. 66. Sed questio hæc pendet ab illa, qua controversitur, utrum in locatione, aut venditione, in qua sola spes emitur, vel conducitur, ut sunt fructus beneficii, admittatur præfata constitutio? Circa quod DD. non conveniunt; Afirmant Padilla dist. num. 15. Matienç. in l. 1. tit. 11. lib. 5. Recopil. gloss. 6. n. 3. & gloss. 9. n. 8. Scacc. de commerc. §. 1. q. 1. part. 2. ampliat. 10. n. 5. in princip. Hermos. in l. 56. tit. 5. part. 5. gloss. 4. à n. 58. Barbof. in collect. ad d. l. 2. nu. 43. Morla in empur. jur. tit. 9. q. 19. n. 8. vers. Tertio. Negant Bald. in l. si ea lege, n. 9. vers. Cum vero venditor. C. de usur. Cremenf. in d. l. 2. num. 134. Menoch. conf. 843. n. 34. Mangil. de eversion. q. 79. n. 30. & 31. Gratian. discept. cap. 756. à nu. 8. Cyriac. cum plurimis tom. 1. controvers. 1. nu. 35. Decian. in l. in fideicommissio, 3. notabil. C. de transact. Olea de cession. jur. tit. 6. q. 10. n. 16. qui alios refert.

Vera autem resolutio est, quam ex Cremenf. tradit Padilla, & refert Gutierrez. & Morla ubi supra. nam læsio in hujusmodi contractibus non est consideranda respectu fructuum, vel utilitatis, quam ex re emptæ, vel locatæ emptor, aut locator percipit nam est plurimum ultra spem commodi, vel incommodi sentiant contrahentes, d. l. 2. auxilio non est locus, sed solum inspicitur, quanti res vendi, aut locari communiter possit, & juxta hanc inspectionem potest locus esse prædicto remedio, licet tota utilitas rei locatæ, vel venditæ à futuro eventu, & viribus fortunæ pendeat, de quo latè disputat Didac. à Brito in rubric. de locat. part. 2. §. 2. ex n. 22. quia in computatione, quæ ad d. l. 2. fit, non attenditur futurum incrementum, sed iustus valor rei secundum tempus contractus, Menoch. ubi supra nu. 37. Mangil. de substation. q. 40. nu. 1. Pinel. in dist. l. 2. part. 3. cap. fin. n. 15. Cyriac. dist. 1. controvers. 1. n. 37. Lessi. de just. lib. 2. cap. 21. dubit. 6. nu. 41. Medina de restitut. tom. 2. tit. de cens. vitalit. q. 14. vers. Ac proinde videtur, fol. 499. Unde si beneficii fructus locentur iusta mer-

cede juxta communem hominum æstimationem, aut saltem læsio ultra dimidiam non detur, cessabit d. constitutionis remedium, sive uberrimi, sive nulli per conductorem percipiantur: aliud juris erit, si tales fructus possent, solerentque locari centum aureis, & minus quinquaginta locentur; nam hoc casu proculdubio, vel contractus rescindatur, vel quod deest usque ad justam pensionem conductor pendere compelleretur; juxta quæ intelligendus est D. Covarr. hic, tam quoad dist. l. 2. quam quoad restitutionem in integrum. Nec enim quoad hoc differentia aliqua inter fructus beneficii, & alias potest considerari, cum ipsi temporales omnino sint, si à titulo separati considerentur, prout fit cum locantur, cap. vestra 2. de locat. Escobar. de ratiocin. lib. 1. cap. 29. nu. 13.

AD CAPUT VI.

Quale mandatum sit necessarium ad petendam in integrum restitutionem.

SUMMARIUM.

- 1 Authores ad hunc tractatum videndi ostenduntur.
- 2 In quibus casibus mandatum speciale intervenire debet, remissivè.
- 3 Ad petendam in integrum restitutionem principaliter mandatum speciale desideratur.
- 4 Cautela ad petendum restitutionem sine speciali mandato.
- 5 Restringitur præfata cautela.
- 6 Nemo in judicio sine actione admittitur.
- 7 Judex, est si Pars non opponat, agentem sine actione repellere potest.
- 8 Ratio traditur, cur restitutio principaliter peti nequit sine speciali mandato, cum incidenter possit.
- 9 Commissio principali negotio, omnia mandata censentur, quæ ad ejus expeditionem sunt opus.
- 10 Restitutio incidenter postulat, etiam in ipsa sententiæ executione.
- 11 Exequutio est appendix litis principalis.
- 12 Mandatum ad litem certam non expirat ante sententiæ executionem.
- 13 In mandato ad petendam restitutionem in integrum causæ expressio necessaria non est.
- 14 Speciale mandatum dicitur, in quo certum causarum genus committitur.
- 15 Ad matrimonium contrahendum singulare mandatum requiritur.
- 16 In mandato ad jurandum de calumnia, causæ expressio necessaria non est.
- 17 Limitatur, si jurandum est ad accusationem.
- 18 Non est anime periculosa præfata doctrina.
- 19 Præsumendum non est, quemquam in officio delinquere.
- 20 Habens mandatum generale ad agendum, excipiendum & supplicandum, restitutionem jure petit.
- 21 Procurator, cui mandata est nominatim aliqua causa, postulans speciale mandatum cum clausula: Et ad alia omnia; potest similes tractare, non autem majoris præjudicii.
- 22 An ex generali mandato, in quo excepta est aliqua causa exigens speciale mandatum, possit procurator expedire alias causas minoris præjudicii, ad quas speciale mandatum requiritur?
- 23 Exceptio debet esse de regula, & eam firmat in contrarium.
- 24 Resolvitur negativè questio proposita supr. nu. 22.
- 25 Quæ indulta sunt ad diminutionem, non debent augmentum operari.

- 26 Exponitur textus in cap. qui ad agendum, de procurat. in 6.
- 27 Non est tribuendum plus voluntati tacite, quam expressæ.
- 28 Sub exemplo omnia videntur exprimi, quæ sunt ejusdem rationis cum expresso.
- 29 Mandatum cum libera æquiparatur mandato speciali in eis, quæ non sunt magni præjudicii.
- 30 Habens mandatum cum libera restitutionem principaliter petere potest.
- 31 Procurator Principis, aut Reipublicæ, in integrum restitutionem postulat.
- 32 Quando, causâ aliquâ expressâ, adjicitur clausula: Cum libera, in mandato, restringitur illud ad similes, nec majoris præjudicii negotia complectitur.
- 33 Clausula: Quod possit facere omnia, quæ dominus, æquivaleret clausula: Cum libera.
- 34 Procurator non potest agere, quæ speciale mandatum postulat, licet in mandato dominus ratihabitionem promittat.
- 35 Procurator, de cujus mandato sufficientia dubitatur, præfata cautione de rato, admittitur.
- 36 Consanguineus non admittitur pro consanguineo sine mandato ad ea, quæ illud speciale postulant.
- 37 Limitatur, ubi ejus interest principaliter, restitutionem in integrum petere.
- 38 Consanguineus non admittitur sine satisfactione de rato.
- 39 Affinis etiam sine mandato pro affine admittitur, ut consanguineus.
- 40 Admittitur eodem modo amicus, si maxima sit amicitia.
- 41 Amicitia vera similis est strictissima cognationi.
- 42 Explicatur textus in cap. nonnulli, §. cum autem, de rescript.
- 43 Nullus, exceptis conjunctis, impetrare potest literas justitiæ sine speciali mandato.
- 44 Hodie ex stylo sufficit generale.
- 45 Intellegitur l. patri pro filio, ff. de minorib.
- 46 Conjunctus, cum admittitur sine mandato in judicio, non venit ex voluntate domini.
- 47 Procurator est, qui aliena negotia domini voluntate gerit.
- 48 Conjuncti non audiuntur, ut procuratores.
- 49 Conjunctus cum mandato generali, tractare non potest, quæ illud exigunt speciale.
- 50 Enodatur cap. constitutus, de in integrum restit. Vide infra, num. 54.
- 51 Consortis litis sine mandato, nomine consortis agere non valet ante contestationem.
- 52 Non admittitur ad ea, quæ speciale mandatum requirunt, sine illo.
- 53 Consanguineus simul & consortis litis, potest sine mandato petere restitutionem, nisi à Parte opponatur.
- 54 Traditur alter intellectus ad d. cap. constitutus. Vide supr. num. 50.
- 55 Consanguineus, ubi admittitur sine mandato, substitutum ante litis contestationem non constituit.
- 56 Ad substituendum ante litis contestationem speciale mandatum desideratur.
- 57 Procurator, qui litem contestatur, ejus dominus fit.
- 58 Administratores alieni patrimonii restitutionem in integrum sine speciali mandato postulant.
- 59 Qui administrationem à lege habent, eam liberam obtinent.
- 60 Ad defendendum eum, contra quem restitutio in integrum petitur, non est necessarium speciale mandatum.

in l. si curatorem habens, verb. Implorandum, à n. 14. Morla in empur. jur. tit. 5. in princ. n. 22. Cyriac. tom. 2. controvers. 380. n. 26. Menoch. conf. 100. n. 298. Cevall. tom. 1. quest. 134. Rebuf. ad leg. Gallicas. tom. 2. tract. de restit. art. 1. gloss. ult. n. 3. Tiraquel. in tract. res int. alios act. Pichar. in §. procurator, n. 34. Inst. de iis per quos ager poss. Farinac. in prax. quest. 99. n. 62. Barbof. in collect. ad l. unie. n. 2. & 3. Cetiam per procurat. Gregor. Lop. in l. 15. tit. 5. p. 3.

Plures casus, quibus speciale mandatum est opus, congerunt idem Barbof. in tract. de clausul. usufreq. claus. 35. à n. 16. Cardos. in prax. Judic. verb. Procurator, Gloss. verb. Pacifici, in cap. qui ad agendum 4. de procurat. in 6. Firmian. in suo repert. verb. Mandatum, Golin. de procurat. p. 2. c. 5.

Ad Num. 1.

Licet ad petendam in integrum restitutionem principaliter speciale mandatum desideretur, sufficit generale, si postuletur incidenter, ut omnes fatentur nuper laudati. Docent autem Tondut. de prævent. 4. judic. p. 2. cap. 20. n. 9. cum seqq. Nata conf. 162. n. 34. vers. Circa modum agendi, Cyriac. dist. contr. 380 n. 21. cautelam, qua nunquam erit necesse speciale mandatum, proponendo scilicet in eodem libello actionem, ad quam minor restitui intendit, ac deinde per viam replicationis petendo in integrum restitutionem, v. g. si procurator conveniat possessorem rei minoris, & addat, quod si adversarius opponat de præscriptione, nihil obstat, quia adversus illam competit minori restitutio, quam implorat; quo casu præfati DD. ex aliis tradunt, restitutionem incidenter postulari, atque ideo mandatum generale satis erit; quo maxime restringitur decisio l. illud 26. §. fin. ff. de minor.

Sed præmissam cautelam restringit meritò Cyriac. 5. cum aliis, n. 74. ad casum, ubi extat actio minori competens, est per exceptionem elisibilis; quod si penitus fuerit extincta, necessario prius petendum est restitutionis auxilium, per quod via ad agendum aperiatur, cum nemini sine actione in judicio experiri permittatur; l. si pupilli 6. §. videamus. ff. de neg. gest. l. si quid possit, §. 4. §. illud. ff. de petit. her. Carleval. de judic. tom. 2. tit. 2. disp. 5. n. 27. Paz in prax. tom. 3. in princ. n. 5. Ant. Gom. var. lib. 2. cap. 11. n. 24. Cyriac. tom. 2. controvers. 321. n. 3. Menoch. de arbit. lib. 1. q. 16. n. 2. adeo ut Judex, etiam parte non opponente, sic agentem repellat, Tusch. tom. 1. lit. A. conclus. 60. n. 29. Marant. de ordine judicior. part. 4. dist. 20. nu. 15. Boer. decis. 344. n. 8. Bobadill. in polit. tom. 2. lib. 3. cap. 14. nu. 83. Petr. Barbof. in l. si alienam, nu. 18. ff. solutio matrimon. Imò tenetur; alias Partis damnificatæ manet alitricus ad interesse, & ob hoc in syndicatu poterit conveniri; Menoch. supr. n. 4. Gamma dec. 26. n. 7. 8. Hujusmodi igitur restitutio, quæ non nisi principaliter peti potest, sine speciali mandato minime impetrabitur.

Ratio, propter quam, in restitutionis petitione adesse debet speciale mandatum, ea reddi potest; quia cum hoc beneficium extraordinarium sit, l. in causâ 17. de minorib. non censetur sub generali mandato comprehensum. Alias rationes tradit Cald. d. verb. Implorandum, n. 5. Quod fallit, ubi incidenter imploratur, nam cum principale negotium alteri committitur, omnia mandata intelliguntur, sine quibus illud nequit expediri; l. fin. ff. de officio ejus cui: l. quicumque §. 5. non tamen, vers. Sed est pecuniam, ff. de instit. act. Merlin. de pignor. lib. 2. q. 101. n. 15. & quæ ipsi connexa sunt, Menoc. conf. 203. n. 32. ubi alii Alexand. conf. 118. n. 23. lib. 5. Rot. decis. 374. n. 18. part. 5. in recent.

1 Ad ea, quæ hoc cap. continentur, sunt consulendi Sforzia Oddus de integ. restit. p. 1. quest. 31. art. 12. cum seqq. Mauric. eod. tract. cap. 3. Cald. Faria addit. ad Covar. Tom. 1.